

РЕШЕНИЕ

№ 5877

гр. София, 02.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 53 СЪСТАВ, в публично заседание на тринадесети декември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: КОНСТАНТИН АЛ. КУНЧЕВ

при участието на секретаря БИЛЯНА ЕМ. ПЕТРОВА
като разгледа докладваното от КОНСТАНТИН АЛ. КУНЧЕВ Гражданско дело № 20231110123499 по описа за 2023 година

Предявен е осъдителен иск с правно основание чл. 405, ал. 1 от КЗ. Ищецът Т. И. К., с ЕГН *****, с постоянен адрес в гр. София, ж. к. „Левски“, Зона „Г“, бл. 36, вх. А, ап. 12 твърди, че на 16.10.2022 г. е реализирано ПТП в гр. София, бул. „Александър Стамболийски“ № 184, малко преди кръстовището с бул. „К. Величков“, в посока центъра между лизинговия му лек автомобил марка „БМВ“, модел „5 ER REINE“, с рег. № СВ *** ТА и трамвайна мотриса № 8022.

Ищецът има сключен договор за застраховка с ответника ЗК „ЛИ“ АД, с ЕИК ***, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „Черни връх“ № 51 Д, със застрахователна полица № 93002210002801 от 13.01.2022 г., при уговорено покритие „Каско“, по Клауза 1 – всички рискове, доброволна застраховка „Злополука на местата“ и фонд „Превенция“. МПС с марка „БМВ“ е било управлявано от лицето Любомир Борисов Младенов, с ЕГН *****, с постоянен адрес в гр. София, ул. „Напредък“ № 7а – управител на автосервиз ЕТ „ХЕЕД 91 – ХРИСТО ПЕТРОВ“, с ЕИК 121168276, със седалище и адрес на управление в гр. София, ул. „Хан Кубрат“ № 71, в който лекият автомобил е бил оставен за ремонт и обслужване.

В резултат на ПТП е съставен двустранен констативен протокол между двамата водачи, в който е описан механизма на настъпване на събитието – сблъсък в предна лява страна на лекия автомобил след предприета маневра за обратен завой от водача, при която не възприема своевременно движещата се направо трамвайна мотриса № 8022. На 27.10.2022 г. застрахованото лице е предявило претенция пред ЗК „ЛИ“ АД, в следствие на което е образувана преписка по щета № 4000 – 1201 – 22 – 001013.

След извършени два огледа на 03.11.2022 г. и 16.11.2022 г., ответникът отказва да изплати застрахователно обезщетение, позовавайки се на **т. 28.7 и т. 28.10 от Общите условия**, според които не се дължи плащане при „умишлено премълчаване или даване на заблуждаваща информация за обстоятелствата по възникване на събитието“, както и в случаите, когато „събитията са настъпили по време и/или в следствие на предоставяне на МПС за ремонт, профилактика, диагностика, реглаж, оборудване и преоборудване“.

Съгласно издадена проформа фактура от официален за марката сервиз „АУТО БАВАРИЯ“, стойността на ремонтно-възстановителните операции е в размер на 16 304, 40 лева. Предявен е частичен иск за сумата от 1 250 лева., при общ размер 16 304, 40 лева, заедно със законната лихва върху главницата от датата на завеждане исковата молба до окончателно изплащане и мораторна лихва – 730 лева.

С молба, предявена в открито съдебно заседание, проведено на 15.11.2023 г., на правно основание чл. 214 от ГПК ищецът е изменил иска като същият е **увеличен до сумата от 14 123, 57 лева**, а мораторната лихва е намалена **до 638, 20 лева**. На основание чл. 78, ал. 1 от ГПК са претендирани направените по делото разноски.

Ответникът ЗК „ЛИ“ АД, с ЕИК ***, със седалище и _____ адрес на управление гр. София, бул. „Черни връх“ № 51 Д твърди, че искът е неоснователен, тъй като не са налице предпоставки за ангажиране на отговорността му. Застрахователното дружество счита, че настъпилото произшествие попада в обхвата на изключените рискове, регламентирани в Общите условия, с които твърди, че лицето се е съгласило, при сключване на Договора за застраховка. Намира обясненията на водача на увреденото МПС относно обстоятелствата около настъпване на произшествието и тези, дадени от лизингополучателя, ищец в настоящото производство, за противоречиви.

В уведомлението за настъпило застрахователно събитие Любомир Младенов е посочил, че след извършване на ремонтна дейност е излязъл на пътна проба с автомобила, за да се увери в изправността му, докато ищецът в последваща кореспонденция заявява, че автомобилът вече е бил сервизиран и водачът е бил на път да го остави на удобно място за предаването му на ищеца. Ответникът смята, че застрахованото лице е предоставило заблуждаваща информация, с цел получаване застрахователно обезщетение, което не му се дължи, съобразно т. 28.07 и т. 28.10 от Общите Условия към Договора за застраховка, които изрично изключват отговорността на застрахователя.

Поради тази причина ответникът е отказал изплащане на застрахователното обезщетение и след подадена от ищеца Жалба с вх. № II – 007 от 24.01.2023 г. На основание чл. 386, ал. 2 от КЗ ответникът прави възражение за прекомерност на цената на иска, тъй като увредения автомобил е произведен на 10.08.2010 г., преди повече от 12 години към момента на подаване на исковата молба, ремонтът му следва да бъде извършен с алтернативни или оригинални части, при изчислен коефициент на овехтяване, какъвто не е приложен при изготвянето на предоставената от ищеца проформа фактура. Счита, че цените за труд и части за ремонт са завишени. Ответникът твърди, че във фактурата са включени части и системи, увреждането на които не е в причинно-следствена връзка с механизма на настъпилото ПТП, в частност – кормилна рейка. Моли да му бъдат присъдени направените по делото разноски.

Съдът, след като прецени събраните по делото доказателства по отделно и в съвкупност, приема за установено следното:

На 13.01.2022 г. е сключен Договор за застраховка „Каско“, с полица № 93002210002801, със срок до 12.01.2023 г. между ответника ЗК „ЛИ“ АД и лизингополучателя Т. И. К. на увреденото МПС марка „БМВ“, модел „5 ER REINE“, с рег. № СВ *** ТА. Настъпилото на 16.10.2022 г. ПТП попада в срока на застрахователно покритие.

Ищецът е лизингополучател на лекия автомобил по силата на Договор за финансов лизинг № СА3690 от 13.01.2022 г., сключен със собственика на превозното средство в качеството на лизингодател - „МОНИКА КОМЕРС – 2“ ЕООД, с ЕИК 203113916, със седалище и адрес на управление в гр. София,

ж. к. „Дружба“ 2, „Цариградски комплекс“, блок 284 – до вход А, обект 14.4.

От предоставения двустранен констативен протокол за ПТП и показанията на разпитания по делото свидетел Любомир Борисов Младенов, с ЕГН *****, с постоянен адрес в гр. София, ул. „Напредък“ № 7а и изготвената САТЕ от вещо лице инж. Й. Й., съдът приема за установен механизма на настъпване на произшествието на 16.10.2022 г. Именно в резултат на предприета маневра за извършване на обратен завой от водача на лекия автомобил, при която не възприема своевременно движещата се направо трамвайна мотриса № 8022 в гр. София, бул. „Александър Стамболийски“ № 184, малко преди кръстовището с бул. „К. Величков“, в посока център.

От фактическа и правна страна:

В заключението по изготвената по делото допълнителна САТЕ вещото лице инж. Й. Й., стига до извода, че техническата грешка, отчетена с измервателен уред, под № 4823Е6-EPS сигнализира за повреда в електрическата кормилна рейка, която най-вероятно е предизвикана от удара. Съдът възприема експертното мнение, според което щетите по застрахования автомобил са в резултат от настъпилото ПТП.

Вещото лице инж. Й. Й. посочва стойността, необходима за възстановяване на уврежданията по автомобила, с включена кормилна рейка за подмяна, изчислена на **база средните пазарни цени в изготвена САТЕ в размер на 14 123,57 лева**. В алтернативност вещото лице е изчислило стойността на вредите без включена кормилна рейка за подмяна на стойност 7 726, 36 лева.

По искане на ответника, в допълнителната САТЕ вещото лице е изчислило стойността на вредите при използване на алтернативни части, които са както следва: с включена кормилна рейка - 7 481, 82 лева, и без кормилна рейка - 4 505, 94 лева.

Предвид факта, че към настоящия момент лекият автомобил е произведен преди повече от 14 години, вероятността ремонтните дейности да бъдат извършени с оригинални части е значително по-ниска. По тези съображения, предоставената от ищеца проформа фактура от „АУТО БАВАРИЯ“ на стойност 16 304, 40 лева, която надхвърля в двоен размер сумата по изготвената САТЕ с включена кормилна рейка – 7 481, 82 лева,

съдът счита за завишена. От заключението на вещото лице следва извода, че всички вреди са следствие на ПТП, както и кормилната рейка. Вещото лице е съобщило, че някои части няма алтернативни и е дало средни пазарни цени при направен микс от алтернативни и оригинални части, като вземе и средните пазарни цени на часа в сервиза, без да взема официалните сервизи, тъй като МПС е над 5 години в движение.

На следващо място обективен е подходът на вещото лице да усредни стойностите на пазарните цени на резервните части в съотношение между цените на резервните части като оригинални и алтернативни резервни части. Както оригиналните, така и алтернативните нови резервни части се предлагат на пазара и всеки потребител може да избере какъв вид резервни части да вложи при ремонта на увреден автомобил, за да гарантира неговата техническа цялост и безопасност на движение. Съд намира, че именно този е релевантният за определяне на действителната стойност на причинените вреди размер на щетите, тъй като законът свързва този размер с цената, срещу която може да се закупи същото по вид и качество имущество на пазара, т. е. пазарна стойност, а тя се определя като средна стойност от стойностите на предлаганите на пазара както оригинални части, така и части от алтернативни доставчици, респ. определянето на средните пазарни цени предполага съобразяване на цените на двата вида икономически субекти /официален сервиз и алтернативни вносители/. **В тази връзка следва да се посочи, че сумата, изчислена на база единствено средни пазарни цени от алтернативни източници, не онагледява средните пазарни цени към датата на процесното застрахователно събитие, тъй като тя е изчислена на база средни цени, но само от алтернативни доставчици, т. е. съобразени са цените само от ограничен сегмент от пазара на части, боя, материали и др. В този смисъл константната практика Решение № 261263 от 8.04.2022 г. на СГС по в. гр. д. № 5122/2020 г. и Решение № 3005 от 2.11.2022 г. на СГС по в. гр. д. № 13300/2021 г.**

По тези причини съдът кредитира като справедлива пазарна цена изчислената по средни пазарни цени в основното заключение, а не само от цени на алтернативни доставчици както е в допълнителното заключение.

Вредите, нанесени на МПС марка „БМВ“, с рег. № СВ *** ТА са в резултат на настъпилото ПТП, осъществено в срока на застрахователно

покрите. По делото не е предоставено копие от Общите условия, подписано от лицето, удостоверяващо приемането на същите. Съгласно чл. 348, ал. 1 от КЗ Общите условия *„обвързват застрахователя, ако са му били предадени при сключването на застрахователния договор и той е заявил писмено, че ги приема. Приетите от застрахователя общи условия са неразделна част от застрахователния договор. При несъответствие между застрахователния договор и общите условия има сила уговореното в договора.“*

От предоставените от ответника Общи условия, съдът констатира нарушения на чл. 348, ал. 2 – липсва дата на приемане от управителния орган. Съдът не разполага с данни дали предоставените Общи условия са същите, с които ответникът твърди, че ищецът е бил запознат, или са били изменени по време на действие на договора, в която хипотеза съгласно ал. 4 условията биха имали сила за потребителя *„само ако са били дадени на застрахователя и той писмено ги е потвърдил.“* Към настоящия момент на официалната интернет страница на ответника не са представени Общи условия към договор за застраховка „Каско“.

В Приложение 1.3. към исковата молба - договор за застраховка „Каско“, с полица № 93002210002801, сключен между страните на 13.01.2022 г., съдът констатира наличие на клауза, съгласно която ищецът е декларирал, че е получил подписан от представител на застрахователя екземпляр на Общи условия, с който е запознат и се съгласява. Съгласно чл. 147а, ал. 5 от ЗЗП такава клауза, включена в индивидуалния договор, не е доказателство за действителното приемане и получаване на екземпляр от тях от потребителя.

Според актуалната практика на ВКС - Решение № 164 от 26.10.2011 г., по т. д. № 1097/2010 г., в хипотеза на недоказаност по делото на писмено приемане от застрахователя на Общите условия, те не са обвързващи за него и отношенията между страните следва да бъдат уредени единствено въз основа на сключения договор.

Разпоредбата на чл. 7, ал. 3 от ГПК изрично предвижда задължение на съда да следи служебно за неравноправни клаузи в договорите, сключени с потребители. В този смисъл е и ТР № 1/2020 г., по т. д. № 1/2020 г. на ОСГТК на ВКС: *„Съдът е длъжен да се произнесе в мотивите на решението по нищожността на правни сделки или на отделни клаузи от тях, които са от значение за решаване на правния спор, без да е направено възражение от*

заинтересованата страна, само ако нищожността произтича пряко от сделката или от събраните по делото доказателства.“

В подкрепа на гореизложеното е и чл. 143, ал. 2, т. 10 от ЗЗП: *„Неравноправна е клаузата, която: налага на потребителя приемането на клаузи, с които той не е имал възможност да се запознае преди сключването на договора.“*

Съдът счита за нищожна като неравноправна клауза на основание чл. 7, ал. 3 от ГПК, във връзка с чл. 143, ал. 2, т. 10 и чл. 147а, ал. 5 от ЗЗП клауза от Договор за застраховка „Каско“ на МПС, с полица № 93002210002801 от 13.01.2022, с текст: *„Получих подписан от представител на Застрахователя екземпляр на Общите условия по застраховка „Каско“, запознат съм с тях и ги приемам.“*

Констатирана е липса на валидно дадено съгласие от ищеца с Общите условия, на които ответникът се позовава. Следователно изключените от отговорността на застрахователя рискове, упоменати в Общите условия, са неприложими към разглеждания спор.

На следващо място клаузите не са **относими** Съгласно т. 28.10 от ОУ и **т. 28.7 от ОУ** на основание, на които ответникът е отказала изплащане на застрахователно обезщетение по щета № 4000-1201-22-001013.

Съгласно т. 28.10 от ОУ на застраховка Каско на МПС, валидни към датата на събитието, застрахователят не обезщетява щети, възникнали по причина или вследствие на събития (включително и кражба на цяло МПС), настъпили по време и/или в следствие на предоставяне на МПС за ремонт, профилактика (измиване, изпиране, пастиране и др.), диагностика и реглаж, оборудване и преоборудване.

На първо място формулировката по време или в следствие е твърде широка и неясно и е във вреда на потребителя. По делото няма данни да е станало птп по време на ремонтни дейности, а става след приключване на ремонта. Няма връзка между птп и ремонтите дейности. Ако има виновен служител на сервиза след приключване на ремонта, който е причинил вредите застрахователят има регрес срещу него, но няма основание да откаже плащане.

Съгласно **т. 28.7 от ОУ** застрахователят не обезщетява щети когато е налице умишлено премълчаване или даване на заблуждаваща информация,

относно обстоятелствата по възникване на застрахователно събитие от страна на Застрахования или негов представител. Разпоредбата от общите условия е несъответна на закона, тъй като това премълчано обстоятелство трябва да се отразява по някакъв начин на интерес на застрахователя, което е в тежест на застрахователя да го докаже. Доколкото това не включено в хипотезата на тази разпоредба то тя е нищожна.

Хипотезата на разпоредбата не доказана ответникът не е доказан умисъл или груба небрежност при съобщаване на процесното птп нито това се е отразила по някакъв начин на щетите поради което дори да има известни неточности при описанието, то не се отразяват по никакъв начин на вредите и техния размер и не са в причинна връзка с тях.

Трябва да се има предвид, че според практиката на ВКС (Решение № 102 от 02.10.2012 г. по т. д. № 615/2011 г., Т. К., I Т. О. на ВКС), в случаите, визирани в чл. 408 КЗ, застрахованият не изпълнява задължения, предвидени в закона и договора, не ги изпълнява виновно, неизпълнението е в пряка причинна връзка със съществено увеличаване на риска или е довело до неговото реализиране и затова следва да се приеме, че при изпълнението на тези задължения не би се стигнало до настъпване на застрахователното събитие. Застрахователят трябва да докаже, че виновното неизпълнение на задължението на застрахования е причина за настъпване на застрахователното събитие. При този фактически състав застрахователят може да откаже да заплати застрахователното обезщетение.

В случаите когато е налице отказ застрахователят да изплатено застрахователно обезщетение, спорът дали този отказ е основателен или не, се свежда до това дали съществуват или не основанията посочени в отказа.

Дори и да бъде прието тълкуването, което застрахователят в отговора на исковата молба дава, а именно, че в Общите условия страните са имали предвид, че при настъпване на застрахователно събитие, застрахованият е длъжен в уговорения срок да уведоми застрахователя, в противен случай последния би могъл да откаже да изплати застрахователното обезщетение, то нарушението не е довело в никаква степен до настъпване на застрахователното събитие. Приложението на чл. 408, ал. 1, т. 3 от Кодекса за застраховането е обусловено от установяването на пряка причинно - следствена връзка между неизпълнението на конкретно задължение, визирано

в Общите условия към застраховката, като значително с оглед интереса на застрахователя, и настъпването на застрахователното събитие, респ. възможността да бъдат предотвратени вредите от същото (в този смисъл - Решение № 49 от 29.07.2013 г. на ВКС по т. д. № 840/2012 г., I т. о., ТК.).

Съгласно константната практика на ВКС по приложението на разпоредбата на чл. 211, т. 2 КЗ (отм.); , като например: Решение № 47 от 25.06.2020 г. на ВКС по т. д. № 872/2019 г., I т. о., Решение № 105/11.07.2017 г. по т. д. № 1325/16 г. на I т. о., Решение № 49/29.07.2013 г. по т. д. № 840/2012 г. на I т. е., Решение № 32/11.08.2014 г. по т. д. № 1262/2013 г. на II т. о., Решение № 124/04.08.2015 г. по т. д. № 440/2014 г. на I т. о., Решение № 167/07.02.2017 г. по т. д. № 1655/2015 г. на II т. о., за да възникне правото на застрахователя да откаже плащане на обезщетението, трябва да е налице причинна връзка между неизпълнението на задължението (предвидено в закон или в застрахователния договор и то да е значително с оглед интереса на застрахователя), и настъпилото застрахователно събитие, съответно да се препятства доказването на обстоятелствата, при които то е настъпило. Даденото разрешение е, че не може по договорен път причинната връзка да бъде презюмирана, а следва да се докаже в процеса от застрахователя, както и че при предявен иск по чл. 208, ал. 1 КЗ преценката дали конкретното неизпълнено задължение по застрахователния договор е значително, с оглед интереса на застрахователя, когато същото не е изрично предвидено в ОУ като изключен от покритие риск, е изключително правомощие на решаващия съд, а не на застрахователя. С оглед установения механизъм на причиняване на вредите поведението на застрахования е в съответствие с изискваният за добросъвестност и бързото уведомяване по –никакъв начин няма да промени факта за невъзможност за установяване на увреждащото събитие. Рискът по този вид договор от такива събития е в тежест на застрахователя, поради което той не може да бъде изместен в тежест на потребителя по договорен път.

Според съда не всяко задължение на застрахования, скрепено с договорна санкция за отказ за заплащане на застрахователно обезщетение, може да се приеме за договорено в съответствие с нормата на чл. 408 КЗ и да обуслови отказ, единствено на основание факта на неизпълнението му, без установяване на причинна връзка с конкретно застрахователно събитие, а само това, което по своето съдържание би могло да обуслови като последица

настъпване на застрахователното събитие или увеличен размер или обхват на вредите или от естество да препятства доказването им. В случая нито една от тези хипотези не е налице, предвид характера на настъпилите увреждащи събития.

В производството по чл. 408 от КЗ, причинната връзка не може да бъде презюмирана, а същата следва да се докаже в процеса, на основание чл. 154 ГПК, от застрахователя.

Тази практика напълно съответства на нормите на Кодекса за застраховането – чл. 395 и чл. 408, ал. 1, т. 3 КЗ, които също въвеждат изискването за наличие на причинна връзка на поведението на застрахования с настъпилото застрахователно събитие като основание за правото на застрахователя да откаже или да намали обезщетението. Такава причинна връзка по делото не се установява – няма доказателства, че неизпълнението на задължения от страна на застрахования е осуетило доказването на вредите.

Ответникът не излага конкретни твърдения, с които да обоснове възраженията си относно настъпването на описаното в исковата молба събитие, както и неговия механизъм. В случая не е налице поведение на водача на застрахования автомобил, което е допринесло за настъпването на застрахователните събития.

От събрания по делото доказателствен материал следва, че по време на действие на застрахователния договор е реализирано застрахователно събитие – ПТП между лек автомобил марка „БМВ“ модел „5 ER REINE“, с рег. № СВ *** ТА и трамвайна мотриса № 8022, в резултат на което автомобилът е претърпял вреди.

С оглед на гореизложеното, ответникът неправомерно е отказал изплащане на претендираното обезщетение.

Предвид гореизложеното, Софийски районен съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА ЗК „ЛИ“ АД, с ЕИК *, със седалище и адрес на**

управление гр. София, бул. „Черни връх“ № 51 Д ДА ЗАПЛАТИ на Т. И. К., с ЕГН *****, с постоянен адрес в гр. София, ж. к. „Левски“, Зона „Г“, бл. 36, вх. А, ап. 12 следните суми:

- **14 123,57 лева**, в едно със законната лихва върху главницата от датата на завеждане исковата молба – 03.05.2023 г. до окончателно изплащане, представляващи застрахователно обезщетение за възстановяване нанесени щети по МПС, марка „БМВ“, модел „5 ER REINE“, с рег. № СВ *** ТА, в следствие на настъпило застрахователно събитие - ПТП на 16.10.2022 г., по силата на сключен договор „Каско“, със застрахователна полица № 93002210002801 от 13.01.2022 г. на основание чл. 405, ал. 1 от ГПК, ведно със законната лихва както и сумата от **638,20 лв.**, мораторна лихва за забава за периода от 24.11.2022 г. от 03.05.2023 г. на основание чл. 86 ЗЗД, както и сумата от – **3800 лева** лева представляващи направени по делото разноси, съответни на уважената част от иска.

Решението може да се обжалва пред Софийски градски съд с въззивна жалба в двуседмичен срок от съобщението за постановяването му.

Съдия при Софийски районен съд: _____